

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.

Egész évre	10 frt.
Félévre	5 frt.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban a debreczeni **rezervnyomdában**, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos pöttyös 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdeményeknél leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdemények a szerkeszt. irodában vétetnek fel.

As előfizetési s hirdetési pénzek a kiadóhivatalba, a lap szerkesztéséhez tartozó költségek s szerkesztési irodába "Tiszta-bankház" (Főpácz 1581. sz. a. földszint jobbra) ezimezendők.

Debreczen városi rendes havi közgyűlése aug. 6-án.

Még a helybeli lapok hasábjain sem találkoznak a városi közgyűlések annyi helylél-és érdekeltiséggel, mint a mennyi megérdemelnének, s mint a mennyi érdekelt irányokban főleg azért kellene tanúsítani, hogy az azokon előforduló — leginkább helybeli és így valamennyi lakostársainkat oly közelről érdeklő tárgyak előre megbeszéltesse, a sajtó útján meg is vitassanak, s így a lehelyesebb megoldás előre kézzintessék.

Igyekszünk e mulasztást lapunkban pótolni. Miért is kezdjük ebbeli köteleink lerovását azon, hogy az aug. 6-án tartott közgyűlés nevezetesen tárgyjairól részletes jelentést hozunk városunk azon érdeklődő lakosai kedvéért, kik a közgyűléseken meg nem jelenhettek.

Mindjárt a közgyűlés elején gyakorlati haszon származott azon alapos czikkéből, melyet „Eszrevételek a város által hirdetett lejtmerési pályázatra” czim alatt, lapunk 24-ik számában, egy szakavatott férfiú gyakorlati tolla után közlöttünk.

Kérdés intézettek ugyanis az elnökséghez a végett, hogy mi történt azon pályázati ajánlásokkal, a melyek a város által tett hirdetésnyomán, a végett adtak be: „hogy a város területét lejtmeréssé, s azután tervet készítsenek a csatornarendszerre, az uthalózatra és az egész város felszíni viszonyainak rendezésére.” — és kifejtetvén a kérdést tevő által igen röviden, hogy mennyi ezert forint nyeltek el, az eddig rosszul épített csatornáknak kényszerített tisztogatása által évenként, s következtetés vonatván ebből arra nézve, hogy mily nagy fontossága, sok ezerekbe kerülő kérdésről van itten szó, annak elhatározása kéretett, hogy addig a városi tanács további lépéseket ne tegyen e téren. — főleg a beadott pályázatok nyomán senkivel ne szerződjenek, míg minden e tárgyra vonatkozó adatait részletes jelentés kíséretében a közgyűlésnek be nem terjesztik, hogy így a közgyűlés részletes megismerkedvén a tárggyal, ő döntse el azon nagy fontosságú kérdést, hogy előbb lejtmeréssé, és ha az megtörtént azután nyitassék-e pályázat „a csatornarendszer és az uthalózat” tervének elkészítésére végett.

A főmérnök azon ellenvetése, — hogy az adhat legjobb tervet a csatornákra, ki a lejtmerést végzi, ez alkalommal vita alá nem vétetvén, miről majd az adatok betérjesztésekor leendő a fentebbi indítvány elfogadtatott, s így a közgyűlés fog határozni ezen ügyben.

Addig azonban módjok leendő a szakértőknek, valamint más, a lapokba irni tudó és szeretők közügyek iránt érdeklődő polgártársainknak is, megismerkedni a benyújtott pályázati ajánlatokkal, és azokra megtenni észrevételeiket, felvilágosítani a közgyűlés tagjait, hogy annak idején a legjobb határozatot hozzassák.

A polgármesteri havi jelentés több

kedvező dolgot tartalmazott; jelesen, hogy a n.-váradutcai sorompó és vasut között terülő homoktengeren a macadam ut készítése elkezdett, a város alatti vízvezető nyílt csatornákból több ezer ölt kitisztított, hogy a számadással tartozó tisztviselők közül már igen kevesen vannak tartozásban számadásaikkal, (kik tartoznak azzal, a jövő közgyűlésig lapilag nem hirteljük, azon reményben, hogy addig azok is beadják számadásaikat); hogy a közegészség állapota általánosan jó volt, hogy a közadók, ugyisint a városi pénztár illető kiutalásokból szép összegek folytak be, hogy a kapitányi hivatal rendőri osztálya a kihágásokat erélylyel üldözte és tetemes büntetéspénz-összegeket hajtott be. — De fájdalmas dolgot is tartalmazott ama jelentés. Azt nevezetesen, hogy kaszárnyarendszerünk még mindig a régi, hogy az 1625 emberből 480 lóval jelen levő helyőrségből 527 embert és 211 lovat még mindig az egyes polgárokhoz kell beszállásolni; és hogy az oly régóta sürgetett állandó laktanyák ügyéről semmi kedvező megoldási jeleml nem tön említett. — Igen szomorú végre azon mindnyájunk, főleg pedig a gazdaságosság által sajnosan érzett állapot, hogy az aszály által minden tenyésztőtől megfosztott Hortobágyról a legelőbarmokat el kelle hajtani és nincs remény, hogy ezen az utóbbi 11 év alatt oly sokszor megújult irtoztató csapás ellen, bármi részről orvosszer kerestének.

Ezen tárgy egyike azoknak, melyek alapos megbeszélést igényelnek, és mely tárgyat lapunkban részletesen és bőven megbeszélni el is kötelezzük magunkat olvasóink irányában.

Az árvászeki elnök jelentése örvendtes tudomást nyújtott az árvágyűkek kezelésének pontos viteléről.

Egyik érdekes mozzanata volt a közgyűlésnek a K. I. által a scontrók, vagy ügyhátrányok felolvasása alkalmával tett azon indítvány, miszerint ne engedje meg a közgyűlés, minduntalan végig hallgatni, hogy a koldulás eltörlése iránt tervadásra, a város részére kölcsönvétel végett előmunkálatra kiküldött bizottságok tartoznak jelentéseikkel; hanem intézkedjék, hogy azok előlre valahára tegyenek is jelentést. Ez indítvány folytán az illető küldötségeknek meghagyatott, hogy két hó alatt tervezeikről jelentsenek.

Nagy port vert fel a közgyűlésben a kövezettel bíró utazók mellékein, a kőutak mellőzésével járó szekereknek utálatos pora. A kapitányi hivatalnak tudója is van, a melynek csak oly nehezére esik a lópor, mint más emberfiának; füle is van hallani az e rendbeli sok panaszt; érzéke is van, vagyja is, a lehetőség megszüntetni ezen nagy bajt. — Azért indítványozza, hogy azon utazákon, melyeken kövezett út vonul végig, tiltassék el a burkolatok melletti hajtás és rendőri erővel is akadályoztassék meg. Ezen indítvány a közrendtartási bizottság véleményében gyakorlatiatlannak és kivihetetlennek mondott. Ellenben a tanács kivihetőnek tartotta. A közgyűlés pedig épen azon példákban, melyekkel az igazoltatott, hogy a rendőri intézkedések — oly egyszerű

is p. o. mint a járdáknak a háztulajdonosok általi pontos felocsoltatása — mennyire nem vitetnek keresztül, azt következtetvén, hogy annyi sok ezer szekér ellenében, a mennyivel kellene e tárgyra nézve, rendőrségünknek megküzdödni, — teremtenék közérőszakoskodást és rendőrségi botrányt, rendőri elgázoltatását eleget, de a határozatnak életet adni nem tudnánk, ezáltal mellőzendőnek találta az indítványt. Ellenben meggyőződését fejezte ki arra nézve, hogy az utcai portól megszabadulásnak egyedüli gyakorlati módja az, hogy meg kell kötni a port és pedig vagy kövel, vagy a kőut két mellékén gyepvel, fával, kerttel. De mivel azt a város nem teheti sem egyszerre sem mindenütt, és az ily szépitési és hasznosítási dolgokban, a magánosok szép izlése, zsebi és munkai közreműködése nélkül e sikert elérni lehetetlen, a magánosok ily közreműködését azonban csak kezdeményezés és példaadás útján lehet fölserkenteni, szükség, hogy a pia-cz berendezése és szépitése tekintetében mielőbb történjék valami eredményes dolog. Ez okból K. S. főügyész ur indítványára a kapitányi hivatal és közrendtartási bizottságny utasítottak, hogy két hó alatt e tárgyban véleményes jelentésüket beadják.

Elvárjuk a kap. hiv. és szakbizottmány nemes buzgalmtól, — hogy jelentésökkel és szép izléssel pirositva a piacnak oly berendezési tervével fognak előállni, — a mely annyira szép piacunknak a város fűdiszvé, valóban élvezetes és a pénzes idegeneket is ide vonzó oasissává leendő varázslását lehetővé tegye. Ha ez meglesz: a többi széles utazók követni fogják a szép és jó példát. — A szűk utazók elöbbutóbb kifognak követni, s így a portól szabadulni. A széles utazókat teljesen beburkolni kövel, száradok műve lenne. De nincs is rá szükség. Londonban a világ legszebb mert legtásabb és leggyepbantosabb, s épen azért legegészségesebb városában is, a széles utazók nincsenek mereven át és bekövezve: de a kőut két mellékén gyepbantolások, alacsony szép bokorokkal szegélyezve készítettnek és tartatnak üde zöld állapotban. Így nincs por, de van jó levegő a tudóknak, felséges szép zöld látvány a szemnek. Ugyan mi állana utjába annak, ha a szélesebb utazóknak lakozó háztulajdonosaink egyetértés kezét fognának és az utca közepén elvonuló kőutból, a ház alatti járdáig terjedő tért, bakorlaltatnák, a korlátok belül fákat, virágokat, vagy üde zöld gyepet nevelnének; a korlátok természetesen úgy készítve, hogy minden egyes házhoz a bejárás fentartásáért Igaz, hogy így sok korlát kellene; de minden korlát mellé annnyival szebb növényzetet lehetne mint gyám mellé alkalmazni, és annnyival virulóbbá tenni az utcát. Nézzék meg csak azok kik ily valamit látni akarnak Dresda régiebb széles utazóit, hol így csináltak a régi poros piszkos fészkekből üdítő paradicsomot s be fogják látni, hogy az ily dolog nem álom és ábránd, nem kivihetetlen. Igaz, hogy pénzbe fáradságba kerül, de megis adja a jutalmát. Mert az oly városba, mely ilyen formán van széppé és egészségessé téve, édes örömetest beköltözni lakni nemcsak a falusi vagyonosabb osztály,

megkönnyebbülten lélekzett fel, midőn már messziről, a ravatal vivői előtt, melyen egy kinyújtóztatott élettelen test feküdt, egy nő alakot látott lépdelni.

„Elvira!” kiáltott fel hangosan s örvendve.

„Ez itt maradok Neró védelme alatt!” viszonázta Elvira határozottan. „Nem félek semmitől. Csak siess Miska, egy fél óra múlva ismét itt kell lennem.”

Őszinte csudálkozással nézte Miska a bátor leányt, s nem merésztel további ellenvetést tenni, hanem szó nélkül engedelmessékedett.

Nagy léptekkel haladt a tisztán keresztül; midőn az erdő szélére ért, körültekintett, ekkor látta, hogy Elvira lehajolt a hullához, s annak hideg homlokát megcsókolta. Iszonyúan forogott el a vadózó támaszkodni, hogy őssze ne roskadjon; nemcsak a azonban visszanyerte erejét, és keresztül-kasul az erdő sűrűjén, a mint csak bírták lábait, sebes léptekkel haladt Sartaú irányában.

VII.

Stern Fritz elébe sietett a szomorú csoportnak, melyet Elvira vezetett a kastélyba,

hogy felesleg jövedelmeit itt költse el, de ide hozza üzleti tökéjét a sok gazda, kereskedő és iparos is, aki üzletének alkalmas foglalkozási helyül találná Debreczen, de pora és piszka miatt attól visszaretten. Pedig könnyű kiszámítani, hogy ha most egy 4–5 szobából álló lakháznak hasznóbére 400 frt; ha 100 új család jön Debreczenbe, minden szállás ára feljebb megy legalább 25 százalékkal, és azon arányban emelkedik a házak tökéértéke is.

Hogy pedig a városi hatóság a fentebb érintett szépitési és hasznosítási tevékenységnek utjába állani nem fogna, sőt azt erejéhez képest, míg gyámolítandó is: arról kétkedne is alig lehet.

Megérdemli e tárgy, hogy polgártársaink komoly figyelmre méltassék, és egy kis pénzáldozat egy kis tevékenység és gond áldozat, vagyonk értékét nagy mértékben fölemeljék.

Nem csekély fontossággal bírt, a nagyjutcazi szépitési vonal végleges elhatározása. Ezen utczának, a vásártérnek kinyitattása, két teleknek a város által történt szerencsés megvétele által már biztosra van. A város legkellő középéről kimenő ezen jövőre nagy fontosságra emelkedő utczának szabályozása igen szükséges volna. — Az eddigi építésekkel azon szomorú tapasztalás mutatkozott, hogy a mint valaki új házat építtetni akart, majd mindannyiszor új utcai vonal állapotát megvizsgálta, a kiküldött városi bizottság által, a szerint, a mint az építész több vagy kevesebb befolyást vala képes az illető küldötségre gyakorolni. Innen girbe gurbe utczánk. — Első lépés a jövő rendre. — megmáskizatlanul megállapítani, és örök időkre az utca két vonalát, melytől eltérni sem deputációnak sem tanácsnak senki kedvéért ne lehessen. Ezen jó intézkedés történt ma n.-ujtezzára nézve, mit is örömmel üdvözlünk, mint kezdetet, és mint a Noé galambját a jövő többi jó és szépre nézve.

Közmegeledésre hozta tudomásul, a realiskolai bizottság, hogy ezen iskola igazgatójánál Gelenczey Pál ismert kitünő szaktudósunkat nyerte meg, továbbá, hogy az iskolának mind tanárai mind tanulói, a mult félév irányában annyira örvendtes haladást tanúsítottak, miszerint most már az iskola szép jövőjét megalapítottnak lehet tekinteni.

A bizottság az előmenetes jó ügykezelti gyermekek számára 36 darab egy frtos tallér jutalmat indítványozott és elfogeztett, mit a városi pénztár terhére örömmel elfogadott a közgyűlés.

Kedvező tudósítást vettünk a főügyési jelentésből arról, hogy a város ügy peres mint peren kívül jogügyei rendben folynak, valamint a levéltár rendezésre felügyelő bizottság jelentéséből, azt, hogy a közlevéltár rendezésének nagy munkája sikeresen halad előre.

Végül adópénztárnoknak Jeney József megválasztott; s ezzel a gyűlés szétoszlott.

* A szerb congressus patriarcha választása, egy félhivatalos bécsi lap budapesti tudósítása szerint, nemcsakára meg fogja nyerni a királyi szentesítést, mivel a megválasztott személye ellen sem egyházi, sem politikai akadály nem foroghat. s Ivácskovic azon esetre, ha szerb patriarchatul megerősítették, már is

lemondott a szebeni metropolitaságáról. Ugyane félhivatalos forrás szerint a patriarcha folavaltása f. hó 18-án fog végbenenni Karloviczon.

* A főrendiház jogügyi bizottsága, mint az „Ellenőr” írja, f. hó 6-án megkezdte a választási javaslat tárgyalását, s az első tíz szakaszt elintézte minden nagyobb nehézség nélkül. Az összerfételenségi, és tán a választási javaslatról szóló bizottsági jelentés is alkalmasint a hétfői nyilvános ülésben fog fölolvastatni. Pótlólag megemlítették még, hogy az összerfételenségi javaslattal foglalkozott albizottság a becstelenség miatt eljeltelre is kimondá az inkompatibilitást.

* Ivácskovic megválasztását a „Reform” híre szerint, a közköztatisz miniszter már fölterjeszté ő felségéhez megerősítés végett.

* A király Prágába utazásának programját hozza egyik bécsi lap, s e szerint a király szeptember 7-én reggel hagyta el Bécsset, Budapestre s Pilsent érintve, megtekintendé az 1872-ben árvíz által meglátogatott berauni körületet, hogy személyesen vizsgálja meg a kormány által akkor tett intézkedések eredményét. A királyt kísérni fogja a közös hadügyminiszter, Andrassy gr. s mintegy 40 külföldi tiszt.

* A közköztatisz miniszter két fontos körrendeletet bocsátott ki, melyet a hiv. lap egész terjedelmében közöl. Az egyik rendelet azt foglalja magában, hogy az elemi iskolai oktatás mindenütt a hol még meg nem történt, népoktatási törvény értelmében a 6–12 éves koru gyermekek kora szerint hat éves tanfolyamra osztassék fel, mivel a tanítók sok helyen még most is négy éves tanfolyam alatt akarják a tanuli valókat a gyermekekre ráerőszakolni. Elrendeltetik egyszermind, hogy a 13–15 éves gyermekek számára mindenütt felállítsák az ismételő iskolákat. A másik rendelet nem kevésbé fontos. Ennek nyomán ugyanis minden olyan városnak, melynek 5000 lakosa van, vagy azonfelül — meghagyatik, hogy vagy felső népokiskolát, vagy polgári iskolát állítson, a mint ezt a törvény szintén elrendeli.

A magyar orvosok és természetvizsgálók XVII. évi nagygyűlésének megválasztott előrajza és határnapja.

** Az őszi katonai gyakorlatok, és tömeges beszállásolások végleges megállapítván, szükségessé vált a már kihirdetett és augusztus 18-ára Győr városába előírottak által összehívott ez idei XVII-ik nagygyűlést augusztus 24–29-ére tenni át, a következő, most már végleges megállapított előrajzzal: aug. 21. 21. és 23-án beiratás a városban. Aug. 23. ismerkedési estély a kereskedelmi gyűlésterméiben. Aug. 24-én reggeli 9 órakor megnyitott közgyűlés. Aug. 25–26-án szakülések, ha szükséges ezen napok délutánjain is. Aug. 27-én délelőtt 11 órakor bezáró közgyűlés, s ha szükséges, a reggeli órákban még szakülések is. Aug. 28-án kirándulás külön vonaton Lébenybe, Máriahegyre, a papréti mintagazdaságra, s onnét Magyar-Óvárara. Aug. 29-én az óvári gazdasági intézet és kiállítások megtekintése. Déltűn a régizásadatok megtekintése, látogatás Mosony városában. S este a vasuton szétoszlás. Győrbeli napi kirándulások lesznek Kis-Bérre és Pamnonhalomra. Ugyanott mindennap nyitva lesznek közszemlére a gazdasági, ipar stb. kiállítások. A vendégek szórakozásáról és kellemes időtöltéséről gondoskodva van. Hogy azonban a nagygyűlés tagjai minden oket megillető kedvezményben részesülhessenek, újra emlékeztetbe hozzuk, miként szükséges, újra magukat idejelenkorán igazolási jegyekkel lássák el. E tekintetben a résztvevők folyó évi aug. 18-ig Sztupa Győrbe utazó, a nagygyűlési pénztárnakhoz (Budapest, szentáért, győzvárt a magyar koronához) méltóztatassék fordulni, ki is a hozzá intézett bérmentes levelekre, melyekhez az illető a felvételi 6 forintnyi díjt, továbbá nevének, állásának, lakhelyének és az utolsó

Fritz kiszakítá magát Elvira karjaiból, a ravatal felé rohant s ott a földre veté magát. A férfiak egyike a hullát lámpással világította meg, bár a gyertya homályosan égett abban, mindazáltal elegendő arra, hogy Stern Fritz a megholt vonásából láthassa, hogy nincs többé semmi remény. A homályos vörölt a baloldalon mutatva, hogy Henrik holt sebesített meg; felszakította az inget, s ügyes szemmel rögtön észrevette a megaludt vörtemeg által elrejtett kis sebet, egy lösebot. Szíve lett keresztül löve, s a halál rögtön bekövetkezett.

Fritz csak egy pillanattal engedte át magát a diadalmas-kódó fájdalomnak, mindkét kezével eltakarta arcát, Elvira látta az ujjait felegyenesedett. „Vigyétek el hullát csendesen a kastélyba,” szól teljes nyugalommal a férfiakhoz fordulva: „tegyétek szümbában az ágyra. És mi ketten,” szól Elvirához, „atядhoz sielünk, hogy elökészítsük e borzasztó hirre: nemcsak, hogy könnyeben viseli el mint én, mert legnagyobb boldogságérzetemben lepett meg, midőn téged egésségesen pillantottalak meg.”

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy tallér.

Bűnügyi történet.

(Nemethy 51.)

(Folytatás.)

Elvira lelkében felhaborodást és undort keltett a gyilkos vakmerő tagadása, de nem volt szabad ez érzelmenek oda dobni magát; oly nyugalommal, mely a jelen körülmények közt csaknem természetellenes látszott, folytatta: „E hullát nem szabad az erdőben hagynunk. Miska, a kastélyba kell azt szállítani. En erös vagyok, s segíteni fogok neked, hogy szépen Henrikemet a kastélyba vigyük.”

„A világról sem értem e hullát! A seb ismét megnyílnak!” kiáltott Miska.

„Ez önkénytelen nyilatkozat újabb bizonyítékot adott bűnösségéről. Félt, hogy ha a meggyilkoltat érinteni fogja, annak sebei ismét megnyílnak. a mi ezen a vidéken uralkodó balhiedelem szerint történni szokott, ha a gyilkos áldozata hulláját megérinti. Elvira nem fáradott, hogy Miskát rábeszélje, hiszen ismerte szülőföldje népének balhitéit és tudta, hogy hasztalan minden okos szó, mert Miska a hullát nem fogja megérinteni.

Az anya.

Vacanonól. (Vége.)

Légy nyugodt gyermekem!... hisz melletted vagyok...

Es ismét elment a fiú vándorlása... s elmaradt soká...

Gyönyörű hintóban érkezett meg a fiú a szegény anyja házikójánál...

Es az anyja kezei ismét összekulcsoltak... és boldogságot sugárzó arccal mondta...

Es a fiú ismét távozni kezdett... és a szegény anyja ismét egyedül maradt házikójában...

A nagy világban a fiú megtalálja szerencsét... tüzelhet... örömben és boldogságban tölti a dicsőséges napjait...

Es ez az anya sorsa. Guttman József.

A Debreczeni Ellenőr. eredeti táviratai.

London, aug. 8. A parlament ülészaka a trónbeszed megtartásával bezárzott...

Érték- és váltó-folyam a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén.

Légtűneti észleletek augusztus 7.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Erről azonban nem tehet sem ő, sem én. Játékának fénypontja az örülési jelenet volt...

Kedd, aug. 4-én. Egyed István jutalomjátéka volt. Előadott: „A kis apáca”...

HELYI HIREK.

Szomorú családi gyász juttotta városunk egyik közbücsűjében álló polgárát Jóna Dánielt.

Gyászjelentés. Bánatos szívvel tudatjuk kedves szeretett nőm, illegettes édes jó anyának és testvérnek Jóna Dánielnek...

Forrón szeretett feledhetetlen nőm tegnapi végtisztességét alkalmából nem mulasztatom el...

Zengei Jánosné hosszas évek óta jó hirben álló leánynevében aug. 6-án végeztették be a vizsák a legszebb eredményel.

Megkövetés. A város alatti ménlőtelep mint napszamos dolgozó Fleischer nevű egyén három kömves inas által minden ok nélkül elannyira meghajigáltatott...

Vizba fult gyermek. Péterfián 3647. sz. házból lakó Seres János és neje a múlt csütörtökön a piacra menvén fel...

Köszönetnyilvánítás. Nem mulasztatom el, hogy az iparos ifjúság egylete nevében ösztöne hálás köszönetemet ne nyilvánítsam...

Vásárnap, aug. 2. Ripacosa Pista dolmány. Most másodszor adták s fölémlitem, hogy az előadás igen összeggő volt.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Téli legeltetés.

Haszonbérleti átvétel.

Igen ám, de azoknak is van vezérük, azok is azt akarnak, hogy ők vezessék az egyesült pártokat.

Biz én nem hallottam, kik ott a vezérek, de talán nincsenek is; hiszen azt mondják, hogy nem indulnak ők nevek után, mert elv az ő vezérük.

Hisz csak kell lenni köztük mégis, a ki azt az elvet vagy mit, — már a mi őket vezetői, megállapítja; vagy kimondja.

Már én komám, nem tudom az ő gondolatjait, csak azt mondom mégis, hogy nékik is kellett lenni valakijöknek, kire mégis csak hajtának; már pedig csak az emberi természetben van, hogy inkább megy egy jól próbált magyar hazafi után, mint valami talán újdonságból vezérségre vágyó siheder után.

„En is a” mondó vagyok; de mai napig a csirke is többet akar ám már tudni, mint a tyúk!

Bizonny pedig meg vagyok irva, hogy az öregebbektől kell várni a jó tanácsot.

„Na komám! — jó volt-e ez a kis beszélgetés; — el is határoztam, hogy én is a komám újságát járatom.”

„Hát Bánki bácsi mit mond osztán erre?”

„Mit mond? — tudom, hogy összeszedt egy kissé, de hiszen majd meg bekél; aztán azért, hogy más a gondolatunk, minek veszekednénk egymással?”

A nagyváradi szinkörböl. Szegény tervben levő, nagyváradi állandó színház! vajjon lesz-e belőled valamikor valami?

Evek óta hangoztatják már, mily égető szükség van reád; czérezős vezérczikket fejtgetik a helybeli lapokban a „hogyant-és miként”-et, de azért sehol semmi.

Czérezős vezérczikket könnyű írni, de ez még nem elég az üdvösségre, itt — tett kellene!

De hát hol is vannak a mi tevékeny embereink, kik ha valamely ügyet fölkarolnak, a mellett tudnak agitatív eredményesen?

Alljon Gyalokay Antal a színház levő ügyéltér s én szentül hiszem, pár év alatt temploma lesz Nagyváradon Tháliának; nem mondom, hogy valami nagyszerű, de olyan, mely mindkié kielégít.

Miért e lamentáció? később meg tudják önkök.

Csütörtök, július 30. „Egy királyné” — történelmi dráma 4 felvonásban; írta Tóth Kálmán.

E darab a nagyváradi állandó színház alapítóje gyarapítására adatott elő. Alig voltunk harminczan. Páholly, támlásszék, zártszék, földszint, karzat — mind-mind üres.

Mi akar ez lenni? kérdém önmagamtól. Demonstratio talán, hogy Nagyvárad műveltségének nincs szüksége állandó színházra. Nem hiszem.

A véletlenek tulajdonit, hogy oly kevesen voltak; tulajdonitám ugyan annak is, hogy Tóth Kálmán előadott darabja, melyet régen ismerünk, nem valami nagyszerű mi. — Tóth Kálmán igen kedves lyrai poeta, de — drámáinak az ért nem válik be.

E nézetem kimondásában nem tartóztam vissza még azon igen respectabilis körülmény sem, hogy Tóth Kálmán „Egy királyné”-ja a magyar akadémia által 100, azaz egy száz aranyval koszorúztatott. E körülmény mindössze azt mutatja, hogy az akadémia nem érdekli kibányi való aranya van, mint ezt több alkalommal bebizonyította már.

Istenben boldogult Garainak egy évtizeddel ezelőtti valami füles aestheticus a „balladák páratlan teremtőjének deklarálta, mert hát megírta az „Árpádok”-at szász, krónikai stílusban. Ha ily mértékkel mértem Tóth Kálmán drámáját, akkor rámondhatom, hogy dráma, különben marad száraz krónika, melyben nincs szín, nincs élvezni való, legalább annyit nincs, hogy 100 darab s árga e s i k ő t megérne.

Takács (III. István) és Zöldy (Bors), kiket megdicsérhetek a művészi alakításért; amaz a dicsőség után vágyó, de tehetetlen, nyavajás királyt, emez a rapusos ispánt (nem gazdasági) tökéletesen keresztlyvitte. Lukácsné (Étel királyné) ma szintelenül deklamál. Talán lehagolta a kevés publikum? Nem csodálom.

Szombat, augusztus 1-én. „Dinorah” opera Meyerbeeről. Ez estén is föllépett a vendég Bodorffy Henrik, s ez este is tele volt a szinkör s ez estén is usztunk az élvezetben s ez estén is azt gondolta magában sok ember: kár hogy e kitünő énekes nem lehet a miénk.

Bodorffy van elemében volt; éneke, játéka elragadta közönségünket. Mándokiné, Dalmokiné szintén szépen énekeltek. Csak minél több ily operai előadás, és mi elfeledjük, hogy az „Észak csillagá”-val kissé megkínóztak.

Közönség szép számmal. Vasárnap, aug. 2. Ripacosa Pista dolmány. Most másodszor adták s fölémlitem, hogy az előadás igen összeggő volt. Közönség — mint vasárnap szokott lenni — szép számmal. Hétfőn aug. 3-án adatott: „Hamlet”, dán királyfi. Trágédia 5 felvonásban, Shakespeareől; fordította: Arany János.

Hamletet Mándoky adta, még pedig igen jól. Törökne (Ophelia) mint mindig, ma is gondallal játszott. Kár, hogy ez igen értelmes kis színésznőnek nagyobb hangterjedelme nincs.

postának pontos feljegyzését melléki, az igazolási jegyet postán megküldi. Figyelmeztetjük végül a résztvevőket, miként Győrbe utazásra a déli és keleti Magyarországból legkényelmesebb mód a Duna-gőzhajózással, melynek hajói Pestől mindennap délután 3 és 6 órakor indulnak, s másnap reggel 5 órakor reggel Győrbe megérkeznek, hol a kiszálláskor egy bizottmány várja az érkező vendégeket, s kocsin tüstént beszállítja őket a városba. Különösen ajánljuk a Pestől aug. 22-én indulandó hajókat. A Duna-gőzhajózással különben azon kedvezményben részesíti a tagokat, hogy 2-ik hely fizetése mellett menet és jövet első helyen utazhatnak. Dr. Krusz Krizosztom, a XVII. ik naggyűlés elnöke. Xántus János, 1. alelnök. Dr. Kátay Gábor, 2. alelnök. Fehér Ipoly titkár. Dr. Siklós Gyula, titkár. Dr. Buzinkay Gyula titkár.

Komámuramék eszmecseréi a kis lóczán. (Vége.)

„De hát nem követhetjük meggyőződésünket vezér nélkül is?”

„Követhetni követhetjük biz azt, hanem azt mondják, hogy jó az okos meg a tapasztalt emberre hallgatni. Aztán meg hallgassa meg csak komám, a mit mondom, ha nem volt kend katoná voltam én, még pedig nem egy háborúba vitt el jó fákó lovam.”

„Hallottam, hogy ki is szolgálta komám az öreg fákót.”

„Ki bizony, együtt töltöttük ki a kapucsiót, — három golyóbit is kapott szegény pára, bízzenintett is egy kicsit az első bal lábára, de ha neki melegezett, meg se látzott rajta; — nem bizony, komám; — „Elhiszem; — hát aztán mit akart mondani az öreg fákót?”

„Hát csak azt, hogy mikor az ellenség karéba állott, s abba kellett beugratni, vagy ha atakirozni kellett, — hiába vette magát a svadron élére valamiféle pelyhes állu régruta hadnagy, oda se néztünk neki, ha svadronyos kapitány uram oda vágatott a huszárság élére, s kivonta rajtját, elküldte magát, hogy utánam vítéz partját, — egy bele vágunk az ellenségbe, hogy meg sem is állt hazáig; pedig elhitték komám, ha mondom, hogy legalább hatszor annyian voltak, mint mink.”

„Mek regemélt is a szolgálat komám?”

„A Likistán huszárokánál; czávjate Major erste; derék regemélt volt a, az ármadában sem volt pára.”

„Jaj de egészen más az a katonaságnál, ott kell a vezér, a kinek legyen esze is a háború viseléshez.”

„Világos, hogy legyen, ezt hijják oszt az urak taktikának.”

„Taktikának? — hiszen épen ezt diffamálja a Bánki bácsi újsága.”

„Már hiszen, hiába diffamálja pedig, — a nélkül semmire sem lehet menni; — tudomány nélkül meg egy tengeri görét sem lehet össztakolni, hát még egy czugot vagy svadrony vezetni.”

„Igen, igen, de egy párt nem katonaság, a mit vezetni kellene?”

„Nem katonaság, — jól mondja kend komám, de ennek is kell vezér, a ki összetartsa a pártot, hogy egy nyomon járjon, mert különben egyik csára, másik hajszra tart, ugy osztán az egész összebomlik.”

„Alig ha nincs egy kis igazsága komám; de hát ki vállalkozik aztán vezérnek?”

„Ki vállalkozik? nem vállalkozni kell arra, hanem annak kell a vezérnek lenni, a kiből az egész párt meggyűződik; mert lássa komám van oda fent olyan párt is, a mi állig áll hét tagból, el is neveztek őket hét bátor férfiak; az a hét ur ember mind vezér szeretne lenni, — de nem is gyarapszik ám, mert nem tartanak régulat.”

„Régulat? hiszen mondtam már, hogy nem katonaság az, hogy kuruczvasra tegyék, ha kilép a glédából.”

„Már pedig ha régulat nem tart a párt, nem is ér az osztán semmit; hiszen a mi pártunknak is a volt a baja, hogy maga az egyik vezér rontotta meg a régulat, vele aztán elment egy néhány a másik táborba, — most már a mint hallom, szállingóznak vissza egyenként.”

„No azt hát látom, hogy vezérnek is kell lenni, régulat is kell tartani; de az a sok párt, kiknek eszejárása nem sokat különbözik egymástól, mert mindenki csupa jó akar, — miért nem tud hát egyesülni egymással; hiszen a Bánki bácsi újsága is mindig azt redikálja, hogy értsünk egyet, egyesüljünk, hogy erősekk legyünk, s megverhessük a másik tábor; én a mondom vagyok, hogy annak az újságnak, ugy hijják, hogy „Égyetértés”, — való igaz van, hogy egyesülni jó lenne, — igaz, csak-hogy az a kérdés komám, hogy mek pártból csapja magát a többi; az a hét emberből álló párt azt mondja, ide gyertek, itt az igazság; — a Bánki bácsi lapja is azt hirdeti, hogy itt van az igazi magyar zászló, ez az ahi seregeitek; de ezen párt édes kevesből áll ám, hogy kívánhatja, hogy mi, kik sokkal többen vagyunk, — odacsatoljuk magunkat; — nincs olyan! jöjjenek ok a mi nagyobb táborunkba, edzett vezérünk vezesse alá, akkor osztán egy akarral többre lehet menni.”

Több ezer legjobb minőségű tetőre való cserép eladó váradi-utca 2086. sz. a.

Eladó eszerép.

Eladó ház.

Nagycsapóutcán a 396-ik sz. ház, mely fölételezés jó karban levő úri lak 5 szoba, konyha, mosókonyha, kamara, pincze és minden szükséges készülékkel van ellátva. előlatti kert, eladó.

Jó életssesz (spiritusz) jutányos áron kapható a hómokkereti szeszgyárban. Megrendelések elfogadhatók: egyházzal-ter 339. sz. a. házbán. FRIED LIPOT.

Donahidy István és Donahidy Sándor.

HIRDETÉSEK

Adóhivatás a nagy királyi vasút állomásánál egy órai tiszteletre. Donahidy István és Donahidy Sándor.

Adóhivatás a nagy királyi vasút állomásánál egy órai tiszteletre. Donahidy István és Donahidy Sándor.

Adóhivatás a nagy királyi vasút állomásánál egy órai tiszteletre. Donahidy István és Donahidy Sándor.

Adóhivatás a nagy királyi vasút állomásánál egy órai tiszteletre. Donahidy István és Donahidy Sándor.

Adóhivatás a nagy királyi vasút állomásánál egy órai tiszteletre. Donahidy István és Donahidy Sándor.

Adóhivatás a nagy királyi vasút állomásánál egy órai tiszteletre. Donahidy István és Donahidy Sándor.